

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

AJINIYOZ NOMIDAGI NUKUS DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
O‘qitishlari bo‘yicha prorektor
M.Ibragimov
2025-y.

"VOLEYBOL VA UNI O‘QITISH METODIKASI"
FAN SILLABUSI
3-kurs.

Ta’lim sohasi:	100000 - Gumanitar
Ta’lim sohasi:	110000 - Pedagogika.
Ta’lim yo‘nalishi:	60111900 - Maktabgacha boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport

Nukus 2025-yil

Modul/Fan sillabusi Jismoniy madaniyat fakulteti
60111900 - Maktabgacha boshlang'ich ta'limda jismoniy tarbiya va sport

Fanning nomi:	VOLEYBOL VA UNI O'QITISH METODIKASI
Fan turi:	MAJBURIY
Fan kodi:	
O'quv yili:	2025-2026-yillar
Semestr:	5-6 ta
Til shakli:	KUNDUZI
Dars turi va semestrga ajratilgan soatlar:	120.
Teoriyalıq sabaq	6.
Amaliy mashg'ulot	48.
Laboratoriya	-
Seminar	6.
Mustaqil ish	60.
Kredit miqdori:	6.
Baholash shakli:	Imtixan, normativ
Fan tili:	qoraqalpoq

Pánnıń maqseti (PM)

PM1

Fanni o'qitishdan maqsad Oliy o'quv yurtlari talabalarining voleybol va uni o'qitish metodikasi fani bo'yicha bilim, ko'nikma, malakalarini takomillashtirish va vatanparvarlik ruhida tarbiyalash. Voleybol storting rivojlanish tarixi haqida ma'lumot berish, talabalarni voleybol sport turi texnikasi bilan tanishtirish, ularga voleybol bo'yicha musobaqalar o'tkazishda hakamlik qilish qoidalarini o'rgatib borishdan iborat..

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1. Maqsadga erishish quyidagi vazifalarni hal etishni ko'zda tutadi. Talabalarda yengil atletika va uni o'qitish metodikasi fanini o'tkazishda bo'lajak mutaxassislariga yengil atletika mashg'ulotlarini tashkil etish, yengil atletika mashg'ulotlarini yoshiga mos ravishda tanlash, jismoniy sifatlarni rivojlantirish va o'tkazishdan iborat. Shuningdek, talabalarni yengil atletika va uni o'qitish metodikasi fanining maqsad va vazifalari bilan tanishtirish, yengil atletikada qo'llaniladigan turli usullar bilan amaliy tanishtirish, hakamlik qilish malakalarini takomillashtirish, yengil atletika turlari bo'yicha musobaqalar tashkil etish usullari va qonunlarini tuzishga o'rgatish va ma'lumotlarga ega qilishdan iborat.

Ta'lim natijalari (TN)

TN1

Talabalarda voleybol ha'm oni oqituv metodikasi pa'nin o'tkeriw bolajaq qanigelerge voleybol sport tu`rinen jarislar sho`lkemlestiriw, talıqlaw, balalardın` jasına say halda tan`law, talabalarda sport tu`rleri boyınsha shıng`ıwlarıdı o'tkeriw ushin ha'r ta'repleme bilim beriw.

TN2

Voleybol menen a'meliy tanıstırıw, jarislarda qollanatug`ın tu`rli usıllar, to`reshilik etiw ta`jiriybelerin qaliplestiriw, jarislar o'tkeriw usılların ha'm nızamlıqların du`ziwge u`yretiw, fizikalıq sıpatların rawajlandırıw ha'm asırıw jolların u`yretiwden ibarat.

Bilimler tomonidan:

TN3

"Voleybol va uni o'qitish metodikasi" o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar borasida bakalavr:

	- sog'lom turmush tarzini shakllantirishda sportning o'rni va ahamiyatini bilishi; Voleybol o'yinining qisqacha tarixi, davrlari, pedagogik ahamiyatini bilishi; - Voleybol o'yini tushunchasini aniqlash.
TN4	Voleybol o'yinida uchraydigan holat va harakatlarga o'rgatish; Voleybolda ham yurish, yugurish, sakrash va uloqtirish texnikasini o'rgatish haqida ko'nikmalarga ega bo'lishlari kerak.
TN5	Voleybol o'yinida uchraydigan holat va harakatlarga o'rgatish; Voleybolda yurish, yugurish, sakrash va uloqtirish texnikasini o'rgatish haqida ko'nikmalarga ega bo'lishlari kerak.

Fanning mazmuni.

Dars turi: Ma'ruza (L)

L	Voleybol o'yini texnikasi.
L	Voleybol o'yini qoidalari.
L	Voleybol o'yini taktikasi.

Dars turi: Amaliy dars (A)

A1	1. Harakatlanish texnikasiga o'rgatish. 2. Yuqoridan ikki qo'llab to'pni qabul qilish va uzatish texnikasini o'rgatish. 3. Pastdan ikki qo'llab to'pni qabul qilish va uzatish texnikasini o'rgatish.
A2	1. UFT va AFT ni takomillashtirish. 2. Yuqoridan va pastdan 2 qo'llab to'pni qabul qilish va uzatish texnikasini o'rgatishni davom ettirish. 3. Pastdan to'g'ri turib to'pni o'yinga kiritish texnikasini o'rgatish.
A3	1. UFT va AFT ni takomillashtirish 2. Yuqoridan va pastdan 2 qo'llab to'pni qabul qilish va uzatish texnikasini o'rgatishni davom ettirish. 3. Pastdan to'g'ri turib to'pni o'yinga kiritish texnikasini o'rgatish.
A4	1. Pastdan to'g'ri turib to'pni o'yinga kiritish texnikasini o'rgatish. 2. Pastdan yonboshlab turib to'pni o'yinga kiritish texnikasini o'rgatish. 3. To'pni qabul qilish texnikasiga o'rgatish.
A5	1. Voleybol o'yinida to'pni uzatish.
A6	1. Pastdan to'g'ri turib to'pni o'yinga kiritish texnikasini o'rgatishni davom ettirish. 2. Pastdan yonboshlab turib to'pni o'yinga kiritish texnikasini o'rgatishni davom ettirish. 3. To'pni qabul qilish texnikasiga o'rgatishni davom ettirish.
A7	1. Yuqoridan turib to'pni o'yinga kiritish texnikasini o'rgatish. 2. To'pni qabul qilish va 2-zonaga uzatish texnikasini o'rgatish.
A8	1. Yuqoridan to'g'ri turib to'pni o'yinga kiritish texnikasini o'rgatishni davom ettirish. 2. To'pni qabul qilish va 2-zonaga uzatish texnikasini o'rgatishni davom ettirish. 3. O'quv o'yini.
A9	1. Yuqoridan to'g'ri turib to'pni o'yinga kiritish texnikasini o'rgatishni davom ettirish. 2. To'pni qabul qilish va 2-zonaga uzatish texnikasini o'rgatishni davom ettirish. 3. O'quv o'yini.
A10	1. Voleybol o'yinida o'ynaladigan kombinatsiya asoslari to'pning (guruhli) kombinatsiyalari.
A11	1. 4-zonadan yuqori trayektoriyadagi to'pga zarba berish texnikasiga o'rgatishni davom ettirish. 2. 2-zonadan yuqori trayektoriyadagi to'pga zarba berish texnikasiga o'rgatishni davom ettirish.
A12	1. 4-zonadan yuqori trayektoriyadagi to'pga zarba berish texnikasiga o'rgatishni davom ettirish. 2. 2-zonadan yuqori trayektoriyadagi to'pga zarba berish texnikasiga o'rgatishni davom ettirish.
A13	1. 3-zonadan to'pga zarba berish texnikasiga o'rgatish. 2. 6-zonadan yuqori trayektoriyadagi to'pga zarba berish texnikasiga o'rgatish.
A14	1. 3-zonadan to'pga zarba berish texnikasiga o'rgatishni davom ettirish.

	2. 6-zonadan yuqori trayektoriyadagi to'pga zarba berish texnikasiga o'rgatishni davom ettirish. 3. O'quv o'yini.
A15	1. 4 o'yinchi bo'lib harakatda yuqoridan 2 qo'llab to'pni qabul qilish va uzatish texnikasiga o'rgatish. 2. 3 o'yinchi bo'lib harakatda yuqoridan to'pni qabul qilish va uzatish texnikasiga o'rgatish.
A16	1. 4 o'yinchi bo'lib harakatda yuqoridan 2 qo'llab to'pni qabul qilish va uzatish texnikasiga o'rgatishni davom ettirish. 2. 3 o'yinchi bo'lib harakatda yuqoridan to'pni qabul qilish va uzatish texnikasiga o'rgatishni davom ettirish. 3. 3. O'quv o'yini.
A17	1. Maydonda joy tanlash, podachadan to'pni qabul qilish va 2-3 zonaga yetkazish texnikasiga o'rgatish. 2. Orqa chiziqdan zarba berish texnikasini o'rgatish.
A18	1. Maydonda joy tanlash, podachadan to'pni qabul qilish ham 2-3 zonaga yetkazish texnikasiga o'rgatishni davom ettirish. 2. Orqa chiziqdan zarba berish texnikasini o'rgatishni davom ettirish.
A19	1. Podachidan to'pni qabul qilish texnikasini o'rgatish. 2. Orqa chiziqdan berilgan zarbani qabul qilish texnikasini o'rgatish.
A20	1. Podachadan to'pni qabul qilish texnikasini o'rgatishni davom ettirish. 2. Orqa chiziqdan berilgan zarbani qabul qilish texnikasini o'rgatishni davom ettirish. 3. O'quv o'yini.
A21	1. Oldingi chiziqqa to'p kiritish taktikasini o'rgatish. 2. Orqa chiziqqa to'p kiritish taktikasini o'rgatish.
A22	1. Oldingi chiziqqa to'p kiritish taktikasini o'rgatishni davom ettirish. 2. Orqa chiziqqa to'p kiritish taktikasini o'rgatishni davom ettirish. 3. O'quv o'yini.
A23	1. 4-zonadan to'siqqa qarshi hujum zarbasi berish taktikasiga o'rgatish. 2. 2-3-zonadan to'siqqa qarshi hujum zarbasi berish taktikasiga o'rgatishni davom ettirish.
A24	1. 4-zonadan to'siqqa qarshi hujum zarbasi berish taktikasiga o'rgatishni davom ettirish. 2. 2-3-zonadan to'siqqa qarshi hujum zarbasi berish taktikasiga o'rgatishni davom ettirish.

*Izox L.N. Gumilev atyndaгы Eуразия ұлттық университеті
Ta'lim yunalishi Дене шынықтыру және спорт
Баскетбол, волейболдагы жаттықтыру іс-қызметінің
әдістемесі
1. Волейбол ойынында доп берудің
Түрлері
2. Волейбол ойынында ойналатын
комбинация негіздері, топтық(комндалық) комбинациялар*

Dars turi: Seminar (S)

S 1	Voleybol o'yini texnikasi.
S 2	Voleybol o'yini qoidalari.
S 3	Voleybol o'yini taktikasi.
Mustaqil ish mavzular	
1	Seminar va amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy vazifalarini bajarish 60 soat.
2	Dolzarb masalalar (keys-stadi) tuzish 10 soat
3	Mavzular bo'yicha manbalarni to'plash, tarjima qilish 10 soat.
4	Fan bo'yicha mavzularga esse yozish 10 soat.
5	Konferensiyalarga tezis tayyorlash 10 soat.
6	Berilgan mavzu bo'yicha mustaqil va referat bajarish. 20 soat.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini baholashda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi.:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi kerak.:

fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritma olsa;
fan mavzularini bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylikni saqlab, ilmiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
fan doirasida mustaqil fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa; mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
fanga oid qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
fanga oid mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
tarixiy jarayonlarni izohlay olsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi kerak.:

fanning mohiyati va mazmunini tushungan,
fan mavzularini bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
fan bo'yicha konspektni puxta shakllantirgan bo'lsa;
fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
fanga oid qonunlar va boshqa normativ hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi kerak.:

fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
fan mavzularini tor doirada ko'rsatib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
bayoni to'g'ri bo'lmasa;
fan bo'yicha savollarga tushunarsiz va chalkash javoblar olinsa;
fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) 2 baho bilan baholanishi mumkin:

fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rmagan bo'lsa;
fan bo'yicha mashg'ulotlarga oid hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
fanga oid berilgan savollarga javob olinmasa;
fanni bilmasa.

Tiykargı hám qosımsha ádebiyatlar hám dexabar derekleri

Tiykargı ádebiyatlar

1. Usmonxo'jaev T.S. "Harakatli o'yinlar" O'quv qo'llanma T.: O'qituvchi 1992 y.
2. Maxkamdjanov K.M., Nurmatov F.A., Inozemseva L.A., Rustamov L. "Sport bayramlarini tashkil qilish va o'tkazish metodikasi" Darslik T.: 2008 y.
3. Xo'jaev P., Raximqulov K.D., Nigmanov B.B. Sport va harakatli o'yinlar va uni o'qitish metodikasi. (Harakatli o'yinlari) O'quv qo'llanma TDPU T.: 2008 y.
4. Azizova R.I. "Sport va harakatli o'yinlarni o'qitish metodikasi" O'quv qo'llanma T.: 2010
5. Raximqulov K.D. "Milliy harakatli o'yinlari" O'quv qo'llanma T.: 2012 y.
6. Arjan Egges, Arno Kamphuis, Mark Overmars "Motion in Games" First International Workshop, Utrecht, MIG 2008. 236 s.
7. JuKov M.N. — M.: Podvijnie igri: Ucheb. dlya stud. ped. vuzov. Izdatelskiy centr «AKademiya» 2000. - 160 s.
8. Nurimov R.I. "Futbol" darslik T, O'zDJTI 2005 y.
9. Ayrapetyanc L.R. "Voleybol" UchebniK. T, UzGosIFK 2006 g.
10. Rasulov O.T. "Basketbol" Darslik. Toshkent 1998 y.
11. Pavlov SH., Abduraxmanov F., Akromov J. "Gandbol" darslik. T, O'zDJTI 2005 y.
12. Nigmanov B.B., Xo'jaev F, Raximqulov K.D "Sport o'yinlari va uni o'qitish metodikasi" o'quv qo'llanma Ilm-Ziyo nashriyoti Toshkent 2011 y.

Qo'shimcha adabiyotlar

13. Mirziyoev SH.M. Buyuk Kelajagimizni mard va oliyanob halqimiz bilan birga quramiz. Toshkent "Wzbekiston" – 2017 y.
14. SH.Mirziyoev Erkin va farovon demokratiK Wzbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. "Wzbekiston" NMIU, 2016 y.
15. SH.Mirziyoev Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini taminlash – yurt taraqqiyoti va halq faravonligining garovi. "Wzbekiston" NMIU, 2016y.
16. 2017-2021 yillarda Wzbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yunalishi bwyicha Harakatlar strategiyasi. Wzbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947 sonli Farmoni.
17. Raximqulov K.D. Harakatli o'yinlar (ma'ruzalar matni) 2001y.
18. Xo'jaev F, Murodov M, Mirsolixov.S. Xalq milliy o'yinlari 1-qism. Toshkent - 2001 y.
19. Normurodov A.N. O'zbek milliy o'yinlari T.: - 1999 y.
20. Rahimqulov K.D., Usmonxo'jayev T.S. Jismoniy tarbiyadan bolalar va o'smirlar uchun 1000 mashq hamda harakatli o'yinlar. 2001y.
21. Raximqulov K.D. «Kichik yoshdagi bolalarning qaddi qomatini rivojlantirishga mo'ljallangan mashqlar va harakatli o'yinlar» 2001 y.
22. Xojayev P, Raximqulov K.D, Nigmanov B.B. "Harakatli o'yinlar va uni o'qitish metodikasi" Cho'lpon nashriyoti T.: 2010 y.
23. Active schools. Kori ki te Kura. Games sport New Zealand 2012 year.
24. A Hand Book For Teaching Sports 1958-2008 year.
25. Harko Brown. Traditional Maori Games. - Copyright © 2006 year.
26. Adam Goodes. Yulunga: Traditional Indigenous Games. - Sydney 2009 year.
27. Шнейдер В.Ю. Методика обучения игре в волейбол: Методическое пособие для студентов ФФК. - М., ЧЕЛОВЕК, Олимпия, 2007. - 56 с.
<https://www.eni.kz/kz>

Internet saytlari27. www.tdpu.uz28. www.pedagog.uz29. www.edu.uz30. www.nadlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK)31. <http://ziyonet.uz> — Ziyonet axborot-ta'lim resurslari portali<https://www.eni.kz/kz>

Muallif:	Ismaylov Bayrambay Djabbarbergenovich
E-mail:	<u>Ismaylov_Bayrambay @umail.ru</u>
Tashkilot:	Ajiniyaz atindagi Nókis mámleketlik pedagogika instituti
Taqrizchilar:	QDU – ning Jismoniy madaniyat fakul'teti dekani, p.f.n. dots. N.Kaypov

Ushbu Sillabus Ajiniyoz nomidagi NDPI o'quv-uslubiy Kengashining 2025 yil "11"
28.06 sonli majlis bayonnomasi bilan tasdiqlangan..

Ushbu Sillabus Ajiniyoz nomidagi NDPIning Sport fanlari kafedrasining 2025 yil "11"
26.06 sonli majlis bayonnomasi bilan tasdiqlangan..

**O'quv-uslubiy boshqarma
boshlig'i:**

A. Abdiev

Fakultet dekani:

A. Utepbergenov

Kafedra mudiri:

A. Niyazov

Tuzuvchi:

B. Ismaylov